

Tököli Tükör

XXVIII. évfolyam 4. szám

A HELYI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

500 millió forintos kormányzati támogatás tököli fejlesztésekre

298 millió Ft-os kormányzati támogatás az Északi városrész (Mester utca környezete) csapadékvíz elvezetésére

A nemzetgazdasági miniszter döntése értelmében Tököl Város Önkormányzata közel 300 millió Ft támogatást nyert a „Települések felszíni csapadékvíz-elvezetés létesítményeinek fejlesztése, a települési vízgazdálkodás korszerűsítésének támogatása Pest megye területén” című pályázaton.

A közel 300 millió Ft támogatásból és a nagyságrendileg 16 millió Ft önkormányzati önrészből, összességében 314 millió Ft-ból hamarosan megvalósul teljes egészében a Bodza utca, a Fürtös utca és a Diófa sor, valamint az Akácós út, a Mester utca és az Árnyas

utca egyes szakaszainak a csapadékvíz-elvezetése. A projekt részeként vizsgáljuk a Hársfa utca és a Madách Imre utca elvezető rendszerbe kötésének lehetőségét is, ami a tulajdonviszonyok rendezése után egy következő ütemként valósulhat meg.

A beruházással az Északi-Kertváros legkritikusabb pontjain oldódik meg a felszíni vizek elvezetési, szikkasztási problémája.

176 millió Ft-os felújítás a Szivárvány Óvoda Csépi úti épületében

Több sikertelen pályázat, több éves munka után komplex fejlesztés valósul meg hamarosan a Szivárvány Óvoda Csépi úti épületében. A támogatási döntés értelmében Tököl

Város Önkormányzata az „Önkormányzati tulajdonú óvodai ellátást nyújtó intézmények fejlesztésének támogatása Pest megyében” pályázaton 150 millió Ft támogatásban részesült.

Az önkormányzati, nagyságrendileg 26 millió Ft önrésszel kiegészítve összességében 176 millió Ft-ból magastető építés, külső homlokzatszigetelés, fűtésrendszer rekonstrukció, tornaszoba és mozgássérült mosdó kialakítás, valamint az óvodaudvar teljes felújítása valósul meg.

A felújítás után az intézmény komfortosabbá válik a gyermekek és a nevelők számára, ezzel együtt egy újabb tököli középület kap minden igényt kielégítő, modern külsőt.

Egy tökéletes este a Sportcsarnokban

Időszerű ügyeink

• Folytatódnak az iskola felújítások

Tavaly elkészültek a munkálatok az iskolaépületek közel 250 millió Ft értékű energetikai felújításával kapcsolatban. A felújításokat a szerződés szerinti végső határidőre a vállalkozó elvégezte, a műszaki átadás sikeresen megtörtént. Az azóta eltelt néhány hónapban érkezett visszajelzések alapján elmondható, hogy a felújítás sikeres volt. A belső hőérzet jelentősen növekedett, a napelemek már a téli borongós időkben is jól termelik az áramot.

Az iskolák felújítása idén is folytatódik. A Tankerületi Központtal együttműködve előkészítés alatt van a kazánok cseréje, illetve az Önkormányzat saját beruházásában megújulnak majd a folyosói burkolatok, valamint komplett felújításon esnek át a vizesblokkok.

• Fejlesztésekkel érkezik a tavasz a Sportcsarnokban és környezetében

A Tököli VSK Kézilabda Szakosztálya TAO támogatásból, illetve az Önkormányzat által biztosított önrészből megrendelte a Sportcsarnok játéktér 600 lux fényerőt biztosító világításkorszerűsítéséhez a LED-es lámpatesteket. A Képviselő-testület döntése értelmében, önkormányzati forrásból a lámpák felszerelése tavasszal megvalósul.

A Magyar Kézilabda Szövetség rekortán pálya fejlesztési programja keretében a tavasz folyamán rekortán burkolatot, körbe palánkot és új kapukat, felfestést kap a Sportcsarnok előtti aszfaltos kézilabda pálya.

A beruházást teljes egészében a Szövetség finanszírozza.

A kültéri pálya fejlesztéséhez kapcsolódóan – mivel a pálya területe rendezvények idején parkolóként is funkcionált – a Sportcsarnok melletti szabad területen megkezdődött az új parkoló kialakításának előkészítése is.

• Közlekedésbiztonsági fejlesztések a városban

Tököl Város Önkormányzata az utóbbi évben több beláthatatlan, bal-esetveszélyes kereszteződést számolt fel. Elsőként a Pozsonyi utca – József Attila utca sarkán álló, évek óta lakatlan, rossz állapotú ingatlant vásároltuk meg. A téglakerítés és a ház elbontásával azonnal megszűnt a bal-esetveszély. A telek területén kialakult tér jelenleg rendezés alatt áll, itt helyeztük el az 1956-os tököli eseményeknek is emléket állító emlékművet. A város másik beláthatatlan kereszteződése a Petőfi utca – Iskola utca sarkán álló ingatlan megvásárlásával és lebontásával lett biztonságosabb. A területen jelenleg a régi közművek visszabontása van folyamatban, hamarosan lehetővé válik az Iskola utca torkolatának szélesítése. A villanyoszlopok ezen célú áthelyezése már elkészült.

Fentieken felül két további kereszteződés lett biztonságosabb. Felkerült az áthaladást segítő forgalomtechnikai tükör a Kossuth Lajos utca – József Attila utca – Piac tér csomópontba, illetve a Kossuth Lajos utca – Fő utca kereszteződésébe.

A tavalyi év folyamán forgalomlassító küszöbököt építettünk a Ledina dűlőre, hogy a vasúthoz, esetleg az általános iskolába tartó, keresztirányú gyalogos forgalom számára biztonságosabb legyen az átkelés.

Folyamatban van 5 db gyalogátkelőhely tervezése, engedélyeztetése. Az előkészítő munkák után gyalogátkelőhely épülhet a Fő utcán a Hagyományörző Óvoda és a Római katolikus templom környezetében, a Kossuth Lajos utcában a Művelődési Központ közelében, a Csépi úton a Szivárvány óvoda előtt, illetve a Ledina dűlőn a gyalogos vasúti átjárónál.

• Temető

Az Önkormányzat az ős folyamán folytatta a Csépi úti temető rendbe tételét. Murváztuk a hátsó parcella körüli utat, felújítottuk az oldalsó szerviz utat és kitakarítottuk a parkolót. A régi kerítés elbontása után az utcafronton immáron teljes hosszban új kerítés épült. A rossz állapotú növényzetet egységes ciprus sorra cseréltük. Az urnafalon az üres urnahelyeket egységes márványtáblákkal takartuk el. A fenti munkálatok összességében közel 2,8 millió forintból valósultak meg.

2018-ban a ravatalozó épület tetőfelújítását is meg fogjuk kezdeni.

• Szivárvány Óvoda

A Csépi úti épületben időszerűvé vált a régi lámpatestek cseréje egy csoportszobában, folyosókon és egyes kiszolgáló helyiségekben. Összességében 570 000 Ft-ból LED-es fénycsőarmatúrákat és fénycsöveket szereltünk fel. A világítási költség a felújításnak köszönhetően közel felére esik vissza ugyanazon fényerő biztosítása mellett.

• Orvosi rendelő

A lakótelepi orvosi rendelő felújítása a végéhez közeledik. Az Általános Iskola külső homlokzatszigetelése és a nyílászáró cserék érintették a rendelőt is, ezen felül több, mint 2 millió forint értékben valósult meg karbantartás-felújítás.

Elkészült a bejárat előtti rámpa, a lépcső burkolása, az előtető és a korlát. A váróterembe új székek kerültek, a vizesblokkokban vízmelegítőket szereltünk fel a melegvízes kézmosás biztosítása érdekében. Elkészült a rendelő és a beltéri ajtók festése, valamint a világítás LED-es fényforrásokkal történő cseréje is. A rendelőben Dr. Halász Ilona doktornővel egyeztetve új hűtőgépet, gyógyszeres-műszeres szekrényeket és kartotékszékényeket szereztünk be.

Elkészült a Kisfaludy Sándor utcai járda első, rendelő előtti szakasza. A következő évben sor kerülhet a járda Duna utcáig történő megépítésére, illetve a rendelő környezetében a parkolók rendezésére, a csapadékvíz elvezetés kiépítésére.

Magunkat gazdagítjuk, ha megtartjuk a jelenbe emeljük a múlt értékeit

– 50 éves a Tököli Délszláv Együttes –

A tánc, a zene, az ének egy nagy egészet alkotnak, amelyet ugyanaz a szándék kovácsol egységgé: örömmel és szeretettel jelen lenni a saját életünkben, egymás életében és mindenki máséban.

Jó estét kívánok mindenkinek!

A legnagyobb öröm és büszkeség látni, hogy a mai ünnepi műsorban felcsendülő muzsikában, a táncban, az elhangzó énekekben továbbél mindaz, amit adni szerettünk volna.

Tisztelt Vendégeink!

Kedves Tököliek!

Nagy szeretettel köszöntöm Önöket, akik itt vannak és jelenlétükkel megtisztelték ezt az ünnepélyes születésnapot. A házigazda őszinte örömevel köszönöm a megjelenést Százhalombatta, Ráckeve és a szerbiai Novi Karlovci települések megjelent vezetőinek, képviselőinek. Külön köszöntöm a fellépő táncosokat. Egy régi bölcsesség szerint az élet ünnepek nélkül olyan, mint egy hosszú út vendégfogadók nélkül. Szükségünk van az ünnepekre, s ez a mai nap is ilyen ünnep.

A Tököli Délszláv Nemzetiségi Együttes 50 éves. Engedjék meg nekem, hogy egyik kedves írómat, Márait idézzem:

„Ha az ünnep elérkezik az életedben, akkor ünnepelj egészen! Ölts feketé ruhát. Keféld meg hajadat vizes kefével. Tisztálkodjál belülről és kívülről. Felejts el mindent, ami a hétköznapi szertartása és feladata. Az ünnepet nem csak a naptárban írják piros betűkkel. Az ünnep a különbözőség. Az ünnep mély és varázslatos rendhagyás. Az ünnep legyen ünnepies. Legyen benne tánc, virág, legyen benne áhítat és föltétlenség. Az

ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj fel reá testben és lélekben.”

Milyen gyönyörű és mennyire igaz ez a mai estére és így, most Advent idején, az ünnepekre készülődve, különösen igaz ez. Az ünnepben a legszebb és legfontosabb az együttlét. Az, hogy ilyen sokan összegyűltünk megadni a tiszteletet a múltnak, melyből a közösség minden tagjának része van, az emlékeknek, amelyek a mieink. Mindnyájunk számára példaként kell szolgáljon mindez, utat mutatva kultúránk, hagyományaink ápolásához és megtartásához, valamint ahhoz, hogy miként lehet a dalok, a zenék és a táncok segítségével hidakat építeni közösségek között, otthonra találni hazánkban és a világban. Nagyon fontos a jelenlegi zűrzavaros világban olyan fogódzókra lelnünk, amelyekkel azonosulni tudunk. Ilyen támpont lehet a kulturális értékeink őrzése, valamint az egy-egy közösséghez való tartozás.

Saint-Exupery így ír:

„Egy magányos kódarab mindig csak kő marad. Am ha kell, a sok kis kő együtt templomot emel.”

10 évvel ezelőtt a 40 éves születésnapon Minarik Edéről beszéltem, a Régi idők focijából. Ez így 10 év után egy 50 éves születésnapon még inkább igaz!

Ő hajtogatta állandóan: *Kell egy csapat! Kell egy csapat!*

Nekünk is kell! Kell egy együttes. Kell, mert közelebb hoz minket egymáshoz. Kell, mert jó példát ad a fiataloknak. És mi, ma este, ezt láthatjuk! És kell, egész egyszerűen azért, mert jó!

A köszöntő elején azt mondtam, hogy ma este ünnepelni jöttünk ide. Én ezt így gondolom. Egy születésnap mindig öröm, mindig különleges alkalom, mindig öröme okot adó.

Legyen ilyen továbbra is ilyen, ez a mai este.

Boldog születésnapot!

További sok sikert és jó munkát kívánok!

Kedves Laci!

Gratulálok, és nagyon szépen köszönöm a magam és a Város vezetése nevében az elhivatottságodat, a lelkesedésedet, a kitartásodat, munkádat!

Köszönünk mindent!

Kedves Vendégeink!

Kívánom, hogy érezzék jól magukat ma este, mindenkinek jó szórakozást kívánok!

És mielőtt megköszönném figyelmüket, két hírt szeretnék megosztani Önökkel: a képviselőtestület támogatja azt a kezdeményezést, hogy következő év februárjában a települési címeik adományozásakor – Halász Lászlónak Tököl Díszpolgára címet adományozzon.

A Tököli Délszláv Nemzetiségi Együttes 50 éves születésnapja alkalmából 1 millió Forint többlettámogatásban részesüljön.

Köszönöm szépen.

Dr. Vass Lucia ünnepi beszéde

Fotók: Fazekas-Mohi Balázs

1944 tökéli karácsonya

Elérkezett 1944 karácsonya, és sikerült két karácsonyfát is beszerezni. Az egyik az emeleti betegszobába állítottuk, a másikat a pincébe, ahol a gyerekek laktak. Még megvolt néhány korábbi karácsonyi díszünk. Ajándékok nem voltak.

A gyertyákat 7 órakor gyújtottuk meg, karácsonyi dalokat énekeltünk, és süteményt osztottunk a gyerekeknek. Azokra a családtagokra gondoltunk, akik nem lehettek velünk. Máriára Budapesten, Klárára a családjával Eszterházában és Dezsőre, valahol odakint, remélhetőleg még életben. A Baja környéki rokonokért is imádkoztunk. A feleségem rengeteget sír, és én is nehezen tudtam visszatartani a könnyeimet.

A front ekkor Budapesttől délre húzódott. Máriáért aggódtunk leginkább, mivel Buda déli részén lakott. A betegek az ágyban fekvé, velünk egészségesekekkel együtt hangosan imádkoztak. Aztán mind lementünk a pincébe, hogy megünnepeljük a karácsonyt a gyerekekkel. Szemmel láthatólag élvezték a fát, amit a segítségükkel díszítettünk fel. Az szakácsainknak sikerült valamelyest ünnepi vacsorát készíteniük. Vacsora után Szeltnerék átöttek a szomszédból, hoztak magukkal egy kis bort és diót.

Másnap reggel, karácsony napján nehéz fekete füst borította a Budapest feletti horizont. Igazi lángtengernek tűnt, golyók repkedtek minden irányba. Ez volt a város ostromának kezdete. Már ekkor rengeteg orosz vadászgép szállt fel a falu északi végében található reptérről. A gépek bombázó rohamai egésznapon át tartottak, mindennap, több héttel később is. A fiatal fiainkat az oroszok reptérre kényszerítették, hogy segítsenek bombákkal megtölteni a vadászgépeket, amik a mijeinkkel végeztek Budapesten.

Karácsony napján dél körül, két orosz tiszt jött látogatóba. Mindannyian az egyetlen privát szobában ültünk, kellemesen beszélgettünk, Szabóatyá, a rangidős lelkész is velünk volt. Ivott egy kis bort és üdítőt. Az egyik tiszt zsidó származású volt, azt hiszem ügyvéd vagy közigazdász volt civilben. Különösen érdekelt a falugazdasági képe, mezőgazdasági módszerek. Dragovics István hozta magával őket, aki tolmács szerepét töltötte

be. Három órán keresztül a vendéglátóik tükön ültek, mert nem kezdték el a karácsonyi vacsorát. Végül elmentek.

Budapest ostroma, a városfalon belül valójában karácsony másnapján kezdődött. Mi számunkra csupán a csata zaja árulkodott a hadművelet helyszínéről, az oroszok meg is mondták a támadásuk helyszínét. A mentős forgalom hatalmas növekedése is észrevehető volt. A legfőbb orosz előrenyomulás a Háros hídnál történt. Ezt és a többi hidat is folyamatosan heves tűz alatt tartották a németek. A sebesülteket visszashállították a Duna nyugati oldalán keresztül és a pontonhídon keltek át Tökölre. Több tüzéségi támadást nem kapott a falu. És az utcákon is könnyebben mozgottunk.

Horthy-ligetre lovas kocsival jártam. Ekkortájt volt az irodámban egy orosz főhadnagy, aki tökéletesen beszélt magyarul. Petrovics Péternek hívták. Az apja hadifogoly volt az I. világháborúban. Oroszországban maradt, és elvett egy orosz nőt. Kiskunfélegyházáról származott és mesterségét tekintve asztalos volt. A főhadnagy Kleineisen Mihály házában lakott a Kolozsvári utcában. Hozott magával leveleket és képeket az apjától, hogy elvigye a rokonainak a szülővárosába. Egyelőre nem volt alkalma rá. Az apja azt mondta neki, ne tekintse ellenséges országnak Magyarországot. Az volt a benyomásom, hogy Péter az orosz tiszt nagyon rendes ember. Nagyjából két hétig lakott Kleineisenéknél. Nem tudom, hogy később mi történt vele, csak annyit, hogy Kleineisenék megtudták, hogy eljutott Félegyházára, megtalálta a rokonait, és velük töltött néhány napot.

Szeretnék egy külön fejezetet szentelni az ostrom alatti „robotnak” (az oroszok nevezték így a kényszermunkát). A megszállás legelső napjaitól kezdve az oroszok elvitték a 15 és 50 év közötti férfiakat. Gyakran fegyverrel fenyegették meg őket, hogy különböző fizikai munkát végezzenek.

Először lövészárkokat ástattak, védőgátat építettek az árvízi töltésen. Ez lett a Duna felől érkező német támadások elleni legfőbb védelmi pont.

A harcok elején éjjelente elvitték őket gépfegyverállásokat építeni. A fiatal fiúknak, és néha a lányoknak is,

gépfegyver lőszer tartó öveket kellett tölteniük. Akiknek lovaik és lovas kocsijaik voltak, a sebesültek vagy utánpótlás szállítására fogták be. Ez gyakran több napi munkát jelentett anélkül, hogy ételt adtak volna az embereknek vagy az állataiknak. Azt mondták nekik, hogy ez „Málénkij robot” kis munka egy-két óra, amiből egy-két nap majd egy-két hét lett. Néhányan hazamentek a lovaik vagy a lovas kocsijuk nélkül. Az is előfordult, hogy akik lovak és kocsik nélkül mentek el, mégis azzal jöttek vissza. Általánosságban az elején az oroszok egyszerűen elvitték a jobb lovakat és lovas kocsikat a gazdáktól, jobb esetben gyenge lovakra cserélték. Nálunk is hagytak egy beteg lovat, a fiúnk, László elvitte az állatkórházba. Az egész faluban egy vagy két gazda tarthatta meg a lovait, a többinek a tavaszi munkálatokat ruszki lovakkal kellett elkezdeniük.

Amint a reptér újra üzemelt az orosz haderők számára, a robot mindennapi jelenség lett. A falu kibirója járta az utcákat és kidobolta a parancsot „minden férfi és nő jelentkezzen a faluközpontban este fél 7-kor!” Általában 80 vagy 100 ember jelent meg, köztük néhány nő is. Kimasírozták a reptérre és bombakrátéereket kellett feltölteniük, és később a bombákat a repülőkre szállítaniuk. Általában a lányok dolgoztak a faluba az orosz erők korházaiba, vagy mosodáiban. Azoknak a családoknak, akiknél tisztek laktak, általában sikerült elkerülni a robotmunkát.

A fiaink és a lányaink mentesek voltak a kényszermunka alól, az orosz orvosokkal és korházakkal ápolt kapcsolataim miatt. Ennek ellenére egyszer, december végén, kora hajnalban a katonarendőrség a mi rendőrségünkkel együtt elvitte a fiatalokat robotra. Szerencsére el tudtam bujtatni a lányokat. Alkalmanként el kellett mennem a rendőrségre és kérelmezni néhányuk elbocsájtását különböző ürüggyekkel. Mint mindig az okosabbaknak sikerült kibújniuk a kényszermunka alól, míg a kevésbé szerencsések a legtöbb esetben fent akadtak a hálón. Nagyon hideg januári napokon a legtöbben védődöltözöt nélkül dolgoztak odakint a szélsőséges hidegben. Csvórics István pl. megfagyott újjakkal jött vissza és

hónapokig kezeltem a fagy sérülését. Gergics Antal ugyanígy járt a lábával, és rajta kívül sokan mások szenvedtek a problémától. A megfelelő ruházat hiánya ellenére az oroszok kikényszerítettek mindenkit a hidegbe.

Teltek a napok, már december vége felé jártunk. A Főváros körüli gyűrűt bezárták az oroszok, amit az orosz tisztektől és az orosz repülőgépekről ledobott szórólapokról tudtuk meg. A szórólapok megadásra szólították fel a magyar és német csapatokat. Két nyelven írták őket, és szabad átkelést ajánlottak az orosz front vonalon azoknak, akik meg akarják adni magukat. Az utolsó szórólapon ez állt: „a második és harmadik ukrán front parancsnokai – Malinovszkij és Tollbuhin marsallfelszólítják a magyar és német erők parancsnokait, akik az orosz erőkkel állnak harca Budapest környékén az alábbiakra:

Jelen ULTIMÁTUM felszólítja 13. német SS Panzer Feldherrnhalle páncélránátos-hadosztályt, a 271 8. és 22. német hadosztályt és a 239 német támadó fegyveres csoportot a parancs-

nokaikkal és tisztjeikkel együtt, továbbá az 1. magyar Panzer hadosztályt 10., 12. és 20 magyar hadosztályt, az 1. magyar zsandárezredet és a 3. és 206 tartalékos ezredet a parancsnokaikkal és tisztjeikkel együtt, hogy adják meg magukat. A felszólításra írásban kell válaszolni, és 1944. december 30-án, Moszkvai idő szerint átadni a parlamentereinknek a következő helyszínek valamelyikén: a Budáról Budaörsre vezető úton, vagy a Pestről Vecsésre vezető úton. A parlamentereink a két helyszínen fognak várni az orosz hadállások előtt 1944. december 30-án Moszkvai idő szerint 12 óráig”.

Később egy újabb szórólapról szintén megtudtuk, hogy az ultimátumot visszautasították, és az orosz parlamentereket meggyilkolták.

A vérengző küzdelem a fővárosért nappal és éjszaka is folyt. Állandóan robbantásokat hallottunk. Az orosz tisztektől megtudtuk, hogy a harc Budapest utcára húzódott. December 31-én elfoglalták a Szent János kórházat. Egy fiatal tököli férfi Cseperkáló Simon tüdőproblémákkal feküdt ott.

Később elmesélte, hogy megszökött a kórházból a kórházi köpenyében. Kísétált, elment Erzsibe, onnan pedig Tökölre januárban érkezett meg.

A falunkban nem volt bombázás vagy tüzérségi támadás a december 22-i támadás óta. A reptér bombázása tovább folytatódott. A rutin feladatok tovább folytak a kórházakba. Ekkora már nem maradt több szabad ágy. A súlyos sérülteket hordágyon hordták be, hogy bekötözzük a sebeiket. Mindennap délután 5 óra körül, amikor befejeztem a viziteket Mancsi néni, a feleségem Etelka, Pista és Imre mind összegyűltünk a meleg szobában a napi imára és beszélgetésre.

Laci főleg a barátaival volt Szeltenréknél. Elérkezett szilveszter éjjele, amit 1945. újéve követett. A szeretteinkre gondoltunk, Klári Mária és Miklós családjára Budapesten. Nem tudtuk, hogy Miklós a városban van e, vagy elvitték nyugatra. Azt is el tudtuk képzelni, hogy Mária elment Klárához és Alihoz Eszterházára.

Dr. Bácsújlaky Dezső

Aranyrózsa Jelenits

Ő valóban tudós és apostol. Lélekkel telt betűk: szavak, mondatok mívese. 85 éves. Jelent-e az idő többet, mint amit egy ember elbírt? Függési viszonyokban az a többlet, ami már szinte kilóg az időből. Így öröklődnek át benső értékek: a többlet súlyával így maradhat egy keresett arc ideának egy élet során. Így maradhat meg nekem Jelenits István mindmáig példának. A lelki emberé, a papé-szerzetesé, az íróé, az apostolé, a tanáré, akit szerénységgel bátyázott határozottság jellemez. Mindig megtiszteltetésnek tartottam, tartom, ha valakit a neve kimondása után ezzel jelölnek: Tanár Úr. (Csupa nagybetűvel.) Ilyenkor eszembe jut Kosztolányi Aranysárhány regényének tanára és azok is, akiket eddigi életemben csodáltam, de igazán követni nem tudtam. Nagy teherterhelés az ilyesmi, nagy feladat, amit csak ezzel a szóval lehet kifejezni: hivatás. Jelenits Tanár Úrban minden hivatás. Sok írását olvastam/olvasom, többször ismételve, mert sok olyan részlete van, amit illik megtanulnom. „Szakmámban” a Betű és a lélek, e talán legnép-

szerűbb könyvének mondatait – több fejezetből is. De talán elegendő elolvasni (folyton olvasni) könyveit, és a szellemiségükbe, mint erős oszlopba kapaszkodni.

Napjaink kiszürkülő magányában gyakran idézem a következő mondatait: „A kultúráról alkotott képünkben eltűnt az az elem, hogy a kultúra: kultusz, vagyis értékek tisztelete. Apollinaire még így fogalmazott: „Irgalmazatok nekünk, mi folyton a jövő s a végtelen határain / Harcolunk az emberek helyett. „Karl Rahner szerint az emberek minden vizsgálódása, alkotó igyekezete, amely az igazsággal, a szépséggel, az erkölcsi jóval kapcsolatos, természeténél fogva érintkezik a végtelennel.” Elgondolkodom nem csupán tollforgatók, alkotó egyéniségek benső világát megszólító mondatok ezek, hanem „szent szolgálatot” végzőké is. Aki ezt leírta, vérbeli „klerikus”, akiben nem rendült meg a hivatástudat.

Ez a csupa-szolgálat piarista szerzetes nekem ma is a mérce. Apró figurának érzem magam, aki eddig talán

csak kenyérrel, tejjel táplálkoztam. Újra meg újra előveszem a 85 éves szerzetes-apostol írásait, és csöndben-magányban meglelem bennük az „égi manna”, a minden napra valót, hogy lobbanjon egyet” a hitem, hogy „mégis érdemes”.

Köszönet ezért az ünnepeltnek, és ezerszer áldás további alkotó éveire.

*Tóth Sándor és Jelenits István
tököli tisztelői*

Tököli Tükör

Kiadja:

Tököl Város
Önkormányzata

Szerkesztő:

Deáki Tímea

Fotók:

Malaczkó István

Szerkesztőség:

Olivamarketing Kft.

Nyomda:

West-Graph Kft.

Szigethalom, Mű út 154.

REFLEKTOR ■

SZÖNYI SZILÁRD

[szonyi.szilard@hetivalasz.hu]

Jelenits István életről,
irodalomról, politikáról

„Bölcsességet kívánok magunknak”

Milyen volt a piarista „ridegtartás”?
Sutba vessük-e a kötelező olvasmá-
nyokat? Válaszolt-e a Soros-tervről
szóló kérdőívre, és mit gondol
a migránsválságról? A rend jubileu-
mán interjú a napokban 85 éves
Jelenits István piarista irodalmárral.

hetiválasz | 2017. december 21.

– Budapesten a piaristáké az egyetlen, épp 300 éve alapított fiúgimnázium, de az országban is kivételnek számítanak a nem koedukált iskolák. Elérkezhet az idő, amikor itt, a Duna partján fel kell adniuk ezt a hídfőállást?

– Iskolánk a török utáni Pest első és több mint száz évig egyetlen – középfokú – tanintézménye volt, csak fiúknak. Lányiskolákat az országban jóval később alapítottak, a koedukációt pedig csak a múlt század második felében vezették be a középiskolákban. Többi intézményünkben mostanában magunk is áttértünk a vegyes oktatásra, de Budapesten van elég egyházi gimnázium, s mi a fiúk nevelését tekintjük igazi hivatásunknak. Egyébként a koedukáció a 14–18 éves fiúk és lányok eltérő fejlődési ütemére nem tekintő intézkedés volt. Megkérdeztem egyik világi tanár barátomat, aki élete java részében vegyes osztályokban tanított irodalmat, hogy mik a tapasztalatai. Azt felelte, minden óráján egyszerre két órát tart: egyet a lányoknak, egyet a fiúknak. A lányok kamaszkorban érettebbek, szavakészebbek, könnyebben hozzászólnak olyan emberi problémákhoz, amelyek az irodalomban felvetődnek. A fiúkhöz a matematika személytelenebb világa áll közelebb, irodalmi kérdésekben nem szívesen foglalnak állást, inkább átadják a szót a lányoknak. Az ő szívük „legmélyebb üregeiben cselejt szövő, fondor magányt” nehéz feloldani.

– Különösen fontos kérdés ez a szét hullott családokban, apakép nélkül felnövő fiúk esetében.

– A mi iskoláinkba is egyre többen érkeznek csonka családból. De ha a szülők együtt vannak is, gyakran mindketten pénzkereső munkát végeznek, keveset vannak otthon, és odahaza is körülveszik őket a világ információi. A francia családkról olvastam, hogy férj és feleség naponta átlag hét és fél percet beszélget. Vajon a gyerekeikkel mennyi szót váltanak? Mi a tanítási órákon kívül is igyekszünk összehozni a diákjainkat, szakkörökben, kirándulásokon, táborokban. Ezek nemcsak sportteljesítmények, hanem emberpróbáló, játé-

kos, mégis komoly alkalmak sokféle tapasztalatszerzésre, ahol napokig együtt van velük a tanár is, és maga a világ nyílik meg előttük váratlan sokszínűséggel. Ezeknek is sajátos tartalma ad, ha csak fiúk vagy lányok vesznek részt bennük.

– Mostanában hallani, hogy szakítani akarnak a „ridegtartással”, és a legendás piarista szigor helyett nagyobb teret nyerne a gondoskodó szeretet. Támogatja ezt a törekvést?

– A szigor és a szeretet nem állítható szembe egymással. Szeretet nélkül a

egy pofont. Manapság – talán a diktatúra pofonjaira emlékezve – a nevelési szigor másféle megnyilvánulásait próbálgatjuk. Beírni az intőkönyvecskébe? Erről is sokat mesélhetnék. *Pogány* tanár úr például ilyen „vérfagyasztó” sorokat íratott be egy osztálytársam ellenőrzőjébe: „Kedves Szüleim! Míg a tanár az év legnehezebb matematikai anyagát magyarázta, én az osztály pókját figyeltem.”

– Ma a korszellemhez történő igazodás igénye többek között a fiataloknak nehezen érthető, témájukban tőlük ide-

Fotók
Lenyó László

➤ A 85 éves Jelenits István ünnepi szentmiséje a budapesti piarista kápolnában

szigor brutalitás, nem pedagógia. És szigor nélkül a szeretet talán a nagyszülők magatartása, nem a tanároké. Gyerekoromban, fiatal pedagógusi éveimben a tanári szigor nem riadt vissza egy-egy nyaklevestől. Ilyet többnyire otthon is kaptak a fiúk. Ha valaki súgott, puskázott vagy be akarta fejezni a tízórait az óra alatt, számíthatott egy-egy fülesre. Egykori osztályfőnököm parasztyekeként nevelkedett, kormányzói gyűrés doktor, kiváló tanár volt, de szigorú is. Így szólította ki a felelőket: „Vérfürdő, uraim, vérfürdő. Fürödni kijő...”, s következtek a nevek. Ugyanakkor „uraim”-nak szólított minket, egyenként is gyakran Balog úrnak, Jelenits úrnak. Játék volt ez, de megbecsülés is. Valaha a fiúkat latinul dominénak, vagyis úrnak szólította a tanár, s ha csíntevésen kapta őket, adott

gen kötelező olvasmányok kérdésében csúcsosodik ki. Ön milyen szempontok szerint vizsgálná felül a műveket?

– Ez nekem is sok fejtörést okozott. A diák szeretné minél kevesebb erőfeszítéssel, mihamarabb elvégezni a munkáját. A mai információs eszközök gyors, de többnyire felszínes ismeretek összegyűjtésére teszik képessé. Az igazi olvasáshoz viszont hozzátartozik a nyugodt, csöndes, elmélyedő figyelem. Nemcsak adatokra vadászunk, hanem átengedjük magunkat egy szöveg zenéjének, belesimulunk a mondatok mögül felsejlő érzelmekbe. Le-letesszük a könyvet, s éjjel továbbálmodjuk a regényt vagy a drámát, amit éppen olvasunk. Ezért a diákokat a mai világban is rá kell vezetni az olvasás örömére. Az irodalom azért is fontos, mert a művészeti órákat

REFLEKTOR

a természettudományok háttérbe szorították, így az iskolában jószerivel már csak ez a tárgy foglalkozik érdemben a személyiséget gazdagító műalkotásokkal. Az is lényeges, hogy míg a nyugati országok ma is olvasható irodalma ezer évre tekint vissza, a miénk kétszáz esztendő. Persze fennmaradt a *Halotti beszéd* és néhány más nyelvemlék, de *Dante* vagy *Shakespeare* korából nincsenek a mai füllel is érthető műveink. Ez az idő olyan rövid, hogy a diáknak igenis felkínálhatjuk irodalmunk egészét.

– **Vagy ott van a Szegény gazdagok: izgalmas, ma is korszerű kalandregény.**

– Valóban. Én egyébként a második világháború idején olyan házban éltem, amelynek polcain száz kötet Jókai sorakozott, és 12-13 évesen csak úgy faltam őket. Persze ha az irodalmat merő tananyagként tekintjük, akkor csakugyan feladjuk a leckét a gyerekeknek. Ezért jó volna úgy tanítani, hogy általa az olvasás örömét szerettessük meg. Például azzal, ahogy *Illyés Gyula* modernizálta a *Bánk bán* nyelvezetét – az ilyesmit

magyarokat. *Dantét* például az *Isteni színjátékot* lefordító *Babitsnál* lehetne tárgyalni, Shakespeare-t pedig az öt számkra felfedező Arannyal együtt. Vagy éppen egy téma apropóján belopva, például egy Robert Bresson-film elemzésekor felidézni az annak alapjául szolgáló Tolsztoj-novellát. De lehetnének tematikus órák is, melyeken egy-egy élethelyzetre különböző korokból származó műveket vetünk össze. És ha így, az irodalomra a diák fejlődési szintjének megfelelő módon nyitnánk ablakot, annak emlékét megőrizve később is bizalommal fordulna az adott szerzőkhöz.

– **További gyakori észrevétel, hogy a legfrissebb kötelező olvasmány is több évtizedes, mintha irodalmunk megállt volna Örökénynél. Támogatná, hogy kortársak is felkerüljenek a listára?**

– Sőt, egyszer valamelyik írónk azt mondta, hogy csak élő szerzőket tanítsunk, és ha a diákok rajtuk keresztül megszeretik az irodalmat, akkor később maguktól is elolvassák a klasszikusokat. Az illető azzal példálózott, hogy a biológia- vagy fizikaórán sem az anyag részei az elavult álláspontot képviselő tudósok. Csakhogy Shakespeare ma éppúgy eleven szerző, s az irodalmi műveket nem lehet csak úgy meghaladni, legfeljebb a bennük felvetett örök érvényű kérdéseket más formában tárgyalni. A kortársakkal pedig csínján bännék, hiszen a tanár nem feltétlenül képes eligazodni köztük, ráadásul ki van szolgáltatva a divatnak vagy a saját ízlésének. Nem véletlen, hogy ha egy nép kollektív emlékezete a klasszikusok közé emel egy szerzőt, abban nehéz csalódnai. Kérdés viszont, hogy a például mostanában – egyébként méltán – népszerű *Lackfi János* ötven év múlva benne lesz-e a kánonban.

– **Csakhogy épp Lackfival remekül lehet illusztrálni, hogy az irodalom nem feltétlenül klasszikussá nemesedett, ne adj' Isten, merevedett dolog, hanem élő valóság.**

– Persze. Ezért amikor azt mondom, hogy nézzük meg, egy-egy korban ki hogyan dolgozott fel valamely témát, akkor a példák közé oda lehet tenni, hogy egy modern szerző miként ír ugyanarról. »

» Születésnap köszöntés rendtársakkal, barátokkal a mise után

– **A pesti piaristák korábbi irodalomtanára, Nényei Pál ugyanakkor lapunkban azt mondta: A kőszívű ember fiai miatt főmumus Jókait nem tanítja; de nem azért, mert nehéz, hanem mert nem tartja jó írónak, legfeljebb igényes lektűrszerzőnek.**

– Jókait abban az értelemben valóban lehet lektűrszerzőnek nevezni, hogy csevegő modorával kitérte az irodalom kapuit a széles közönség előtt. De ezért kár volna számúzni a tanrendből, főleg, hogy nem mindig a legnagyobbakat tanítjuk. Az *Egri csillagok* sem az irodalom csúcsa, mégis megkerülhetetlen. Azon elgondolkozhatunk, hogy a történelmi téma miatt kulcsmű Kőszívű mellett nagyobb hangsúlyt fektessünk Jókai olvasmányosabb regényeire, például *Az arany emberre*.

előbb pártolom, mint azt, hogy lemondjunk fontos művekről.

– **Vagyis nem az olvasmánylistával van baj, hanem az egész módszertan kérdése?**

– És a tanrendé. A mai könyvek kronológia szerint akkor tárgyalják például a görög szerzőket, amikor a diákok történelemből még a kőkorszaknál tartanak, így nincs mibe beágyazni az olvasmányokat. Emlékszem, 14-15 éves korunkban egész évben négy író – *Arany*, *Petőfi*, *Jókai* és talán *Vörösmarty* – volt terítéken, és a *Bánk bán* a fenti okokból később került elő, pedig korábbi mű.

– **És ez még csak a magyar irodalom; sok külföldi szerzőt még nehezebben értenek a diákok.**

– Ezért is támogatnám, hogy az idegen nyelvű szerzők ne előzzék meg a

heti válasz | 2017. december 21.

» – **A piarista öregdiák Esterházy Pétert is tanítaná?**

– El tudom képzelni, hiszen nagy dívatja van, de nem tenném meg etalonnak. Inkább a modern irodalom játékos, kísérletező jellegére lehetne felhozni példaként.

– **Ha nem bánja, „ugorgyunk” napjaink közéleti történéseire. Milyen orgánumból tájékozódva alakítja ki a véleményét?**

– Megvallom, nemigen figyelem a napi eseményeket. A lapok közül a *Heti Választ* követem rendszeresen, egyébként rendtársaim beszélgetéseire hagyatkozom, és csak akkor olvasok el egy-egy cikket innen-onnan, ha felhívják rá a figyelmemet. Ezt nem is akarom feladni, mert így nem veszek el a lényegtelen hírek tengerében.

– **Mely híreket most a migránkérdés urálja. Ön például visszaküldte a nemzeti konzultációs ívet a Soros-tervről?**

– Igen. Alaposan elgondolkodtam a kérdésen, azt is mérlegre téve, hogy a nyugati országokban, ahol már csak a súlyosabb munkaerőhiány miatt is nagyobb a fogadókészség, másként állnak a bevándorlókhoz. Mi viszont megszenvedtünk tatárt, törököt, szovjet csapatokat, Trianont, ezért jobban átérezzük, mennyire védeni kell a magyarságunkat. Nehéz tehát azt mondani, hogy válogatás nélkül, esetleg valamiféle személytelen kvóta alapján befogadó szeretettel készítsük elő azoknak az útját, akik holnap esetleg ellenünk fordulnak.

– **Ferenc pápa viszont inkább a befogadásra buzdít.**

– Érthető, hogy egy Dél-Amerikában felnőtt ember máshová helyezi a hangsúlyokat, de a bajok fokozódásával talán ő is jobban át fogja érezni azoknak az érveit, akik más történelmi tapasztalatot hordoznak a zsigereikben. Sőt, ha nyilatkozatait figyelmesen elolvassuk, láthatjuk, hogy tisztában van a nyakló nélküli migráció veszélyeivel, és hangsúlyozza, hogy egyik országnak sem kell a teljesítőképesége határait meghaladó mértékben befogadnia menekülteket.

– **A pápa arra is felhívta a figyelmet, hogy egyes kormányok migránsügyben**

politikai okokból hergelik az embereket. Amikor Őcsényben kiszúrták egy panziós autójának kerekét, mert szálást akart adni menekülteknek, magyar püspökök is szóvá tették a kormányzati kampány vadhajtásait.

– Magam is szomorúan hallok ezeket a híreket, és a *Heti Válaszon* is látom, hogy például ilyen kérdésekben egyre kritikusabb a kormánnyal. Ezeket a cikkeket egyetértéssel olvasom, de annak is örülök, hogy a lap nem vett 180 fokos fordulatot, és eddigi értékeit megőrizve ír, szükség esetén bírálón a hatalmon lévőkről. Nem szívderítő látni, hogy manapság a parlamenti többséghez a leegyszerűsített üzenetekre különösen fogékony tömegek szavazatát kell megnyerni, olykor nem a legfinomabb eszközökkel. Ennek sajnálatos következményeként viszont az árnyaltabban gondolkodók hajlamosak elveszíteni bizalmukat abban a kormányban, amelynek politikájával amúgy egyetértenének.

– **Egy papnak ezt azért sem magától értetődő szóvá tenni, mert közössége nagyban függ az állami támogatástól. Jobb volna tán az öfenntartás, az anyagi függetlenedés a politikától, ám ez is felvet kérdéseket. A piaristák például arról vitáznak, jó-e luxuslakásokat árulni a rend budai telkén, vagy éppen – a hely szelleméhez nem méltatlan – ruhaüzlet, bisztró, étterem, iroda, bankfiók mellett egy kétes hírű bárnak is kiadni rendházuk földszintjét.**

– Amikor tartományfőnök voltam, épp ezért törekedtem arra, hogy a szellemiségünkhöz méltó intézménynek, például a spanyol állam Cervantes Intézetének vagy a Herder nevű német keresztény könyvkiadónak adjuk bérbe az épület egy részét – de a terv sajnos kútba esett. Csak bölcsességet kívánhatok magunknak ahhoz, hogy a helyhez minél illőbb tevékenységekre, köztük egyházi intézményeknek vagy éppen piarista öregdiákok hozzánk méltó vállalkozásainak adjuk ki a helyiségeinket. Sajnos manapság előbb lehet pénzt szerezni világiasabb célú bérlőktől.

– **Úgy tudni, az újfajta menedzser szemlélet a rend ifjabb tagjait jellem-**

zi, ők pedig azzal érvelnek: a bevételek hasznos célokra mennek, például a piaristák sátoraljaúj helyi tanodájára vagy gödi szakmunkásképzőjére.

– Ezek valóban fontos célok, és a pénzeket nyilván igyekszünk is okosan elkölteni, de úgy látom, értékeink körültekinetőbb hasznosítása terén akadna még tennivalónk. Nehezíti a helyzetet, hogy ezekben a kérdésekben a rendszerváltás óta még nem szerezhettünk kellő tapasztalatot. Ebben segíthet a rend idén éppen 400, illetve a pesti gimnázium 300 éves múltja. Amikor például a XVII–XVIII. század fordulójának Habsburg uralkodója, *Ferenc* császár meglátogatta iskolánkat, és látta, milyen szegényes körülmények között tevékenykedünk, a rendnek adományozta egyik székesfehérvári kanonokbirtokát. Ez, illetve a Balaton nagy részére kiterjedő halászati jog a közösségnek anyagi biztonságot adott, de ezzel is meg kellett tanulnunk felelősen gazdálkodni.

– **Bár egy 85 éves piaristának nehéz újat mondani a rendről, az idei jubileumi évben volt-e olyan momentum, amely a kegyes atyákhoz tartozás eddig nem ismert rétegére irányította a figyelmét?**

– Egy megrendítő párhuzamot említelnék, ami számomra is csak most mutatta meg magát. Kezembe került *Sik Sándor* akkor még friss piarista tanár 1917. novemberi, „honfoglaló” beszéde, amikor a gimnázium beköltözött a mostani épületbe. Aztán eszembe jutott, hogy 1948-ban, az államosítás előtti utolsó évről magam is hallottam, amint ugyanő, immár tartományfőnöki tanácsosként, bejelentette: ösztöl nem az atyák tanítanak minket, mert a kommunisták elveszik az iskolánkat. A „kiüzetésről” szóló szavakkal nem csupán a tanévet zárta le, hanem emberi számítás szerint úgy látszott, a rend magyarországi történetét is. Szorgalmaztam is, hogy a két beszédet adjuk ki egy füzetben, és minden diákunk kapjon belőle. Jó ugyanis, ha tudják: miként a Megváltó születése is előrevetíti a keresztthalált, majd húsvét vasárnapját, hasonlóképpen mi, piaristák később ebből a lehetetlennek tűnő helyzetből támadtunk fel. ■

Felelősök vagyunk a haza sorsáért

Tisztelettel köszöntöm az '56-os forradalom és szabadságharcra, Maléter Pálra emlékezőket. '89 óta eshet eső, fújhat a szél, állhattak a kerítés mögött orosz géppisztolyos katonák, mi itt voltunk, itt vagyunk, mert emlékezni akarunk '56 csodálatos napjaira, a magyar szabadságharc hőseire, mártírjaira. Ez a kapu, az út, az orosz parancsnokszákhoz vezet, kicsit távolabb áll az épület, ahol árulással törbe csalták Maléter Pál magyar honvédelmi minisztert. Azért állítottuk itt ezt a kopjafát, hogy emlékeztessen mindenkit az árulóra, s Maléter Pál elszánt hősiességére.

Október 23-án – mi itt Tökölön október 25-én – büszkén emlékezünk a forradalom nagyszerűségére. Ma pedig november 4-re, a legyőzött, mégis győztes forradalom gyásznapijára gondolunk.

A kopjafát nézzük, de közben Maléter Pálra, és a nemrégiben elhunyt barátunkra, a Péterffy Sándor utcai kór-

ház szabadságharcosára Rácz József, a tököli nemzetőrökre, Dr. Marlyn Jánosra, a Gergics testvérekre gondolunk, az ő emléküket is idézzük.

Téves történelem-magyarázók arról beszélnek, Magyarország forradalmi elbukta, tehát hiábavalóak voltak. Mi azonban lelkünk-szívünk mélyén tudjuk, hogy ezek a küzdelmek mindig kiteljesedtek.

'89-ben sokan nem is tudták mit ünneplünk, mire emlékezünk ezekben a novemberi napokban. A mi családjaink azonban évtizedeken át is őrizték 1956 októberének nagyszerűségét. 1956 hőseit, mártírjait nem lehet elválasztani, nem lehet kiemelni társadalmi csoportokat. A Nemzet harcolt a függetlenségért, a szabadságért.

1989 óta célunk az 1956-os forradalom és szabadságharc kultuszának, a tököli eseményekhez kapcsolódóan Maléter Pál emlékének felerősítése, megőrzése. Maléter Pál nagy árat fizetett azért, mert igaz ügyet szolgálva harcolt

és mártírhalált halt szabadságért és függetlenségért. Személyes példaképünk ma is. Arra emlékeztet példája, hogy felelősséggel tartozunk egymásért. Felelősök vagyunk a haza sorsáért.

Mostani szabadságunk az '56-os forradalomból és szabadságharcból fakad, Ronald Reagan gondolata, hogy a szabadság mindig legfeljebb egy nemzedéknyire van saját elmúlásától, harcolni kell érte, meg kell védeni, s úgy átadni gyermekeinknek, ők is érezzék, ugyanígy kell tenniük. Ma is meg kell védeni szabadságunkat, önrendelkezésünket. Ehhez erőt ad az '56-os szellemiség, Maléter Pál példája. Minősít bennünket, hogy képesek vagyunk a nagy célokat megfogalmazni, nemzeti ügyekért összefogni összetartani. Ezért voltunk itt '89-ben még a szovjet egyenruhák, csizmák árnyékában, s ezért vagyunk itt most is a forradalom és szabadságharc 61. és Maléter Pál születésének 100. évfordulóján.

Hoffman Pál megemlékezése

A Magyar Honvédség fúvószenekara

Díszlépésben tisztelnek a katonák

Az ünnepség szónoka Baráth Ernő dandártábornok
Budapest Helyőrség Parancsnok koszorúz

Maléterné Gyenes Judit, Hoffman Pál polgármester,
Bóna Zoltán országgyűlési képviselő Baráth Ernő
dandártábornok

Bóna Zoltán és Vaslaki Judit a Fidesz tököli elnöke

A Szárny-Nyitogató Művészeti Iskola csoportja

A Tököli Német Hagyományörző Énekegyüttes

Pelsőczy László ünnepi műsora

A művészeti Iskola irodalmi összeállítása

Iskolások kegyelete

Maléterné Gyenes Judit koszorú helyez el férje emlékművénél

Hoffman Pál polgármester köszöntőt mond a Polgármesteri Hivatalban tartott fogadáson

Befejezetlen meccsek – Részlet Bendó Zsolt (Zsivnovszki László) most megjelent könyvéből

Tökölön születtem. Mire iskoláskorba értem, már Szigethalmon találtam magam, pedig el sem költöztünk. Valaki egy irodában úgy gondolta, hogy az utcánk mégsem Tökölhöz, hanem Szigethalomhoz tartozik. A hivatalos okmányokban ennek ellenére meghagyták születési helyemként Tökölt. Egy tollvonás, és már kezdhettem is az első általánost Szigethalmon. Ilyen tollvonások kísérték végig az életem. Ritkábban, tetten érhetően, irodákban üldögélő, paragrafusok tengerébe temetkező „bólogató-jánosoktól” származtak. Máskor csak sejthető, de láthatatlan erők, politikai szélirányok mentén húzták meg ismeretlen kezek. Előfordult, hogy teljesen más irányba terelték az életem, mint

amerre indultam volna. Legjobb út az egyenes, de mi van, ha nem engednek rá? Ha így nem megy, próbáljuk meg másképpen – gondoltam, de csak ritkán sikerült túljárni a láthatatlan ellenfél eszén.

Voltak kisebb sikereim. Futballnyelvre lefordítva bejött néhány csel, kiosztottam egy-két kötényt, de gólt rúgni csak ritkán sikerült. Az ország sportörületben élte meg az ötvenes éveket. Nem csoda hogy már hatéves korom táján súlyosan megfertőzött a sport. Úgy rémlik, az 1952-es helsinki olimpia után a környékbeli kissrácokkal már olimpiást játszottunk. Újraéltük a rádióban hallott sikereket. Tizenhat arany a legkülönbözőbb sportágakban! Színes fantázia kellett, hogy a

szigethalmi homokbuckák között helsinki hősöknek képzeljük magunkat. Még „vízilabdáztunk” is, a homokban csúszva-mászva szereztük meg az aranyérmet. Micsoda véletlen, a focinak, a Puskás Öcsiék által tönkrevvert angol válogatottnak ezekben az években.

Történt, hogy 1954 májusában anyám és barátnöje balatoni beutalóhoz jutott. Engem is magával vitt, kikért az iskolából. Csodálatos út volt ez hétévesen; az első balatoni nyaralásom!

Lellére utaztunk, nagyjából abban az időpontban, amikor az angolok Budapestre érkeztek, hogy lejátsszák a londoni 6:3 visszavágóját. Nem tudom kinek az ötlete lehetett az angol csapatot nyilvános edzésre levinni a Balatonhoz, de köszönet érte. Rengetegen szorongtunk a pálya szélén, amikor rekkenő hőségben az angolok kivonultak a gyepre. Rövid edzés után autogramért rohanták meg a szurkolók a játékosokat. Voltak, akik ujjaikat széttárva ötöst mutogattak a focisták felé, kicsit lebecsülve a mieinket, hiszen Londonban is megvolt a hat. Az eredmény, mint tudjuk, a magyar futball egyik legfényesebb diadala lett, 7:1-re nyertek a magyar fiúk. A győzelem után született a mondás, hogy az angolok egy hétre jöttek és hét egyre mentek. A nyári májusi balatoni délutánon az angolok, nem sejtve mi vár rájuk a Népstadionban, mosolyogva osztogatták az aláírásokat. Kis idő múltán buszra szálltak és óvatosan araszolva a tömegben elindultak a főút irányába. Ekkor kirepült valami a busz egyik nyitott ablakán, valami, amit a csak hallomásból ismertem, egy narancs. Az elsőt követte a második, a harmadik. **Narancszápor zúdult a meglepett emberek közé.** A sokaság mozgásba jött, egymást taposva, lökdösve próbáltak legalább egyet szerezni a kincsből. Anyám is izgatott lett. Itt volt a vissza nem térő alkalom, hogy megszerezze nekem az áhított gyümölcsöt.

– Maradj itt, el ne mozdulj – kiáltott rám, és befurakodott a tömegbe. Szüleimet bántotta, hogy soha nem tudtak narancsot szerezni nekem. Meglepni a gyümölcssel, ahogy megleptek öt éves koromban a sokat emlegetett svájci csokoládéval. Néhány perc múlva, anyu előkerült az embermasszából. Kócosan, gyűrötten, de boldogan szorongtatta kezében a narancsot. Életem első narancsát.

Az 54-es világbajnoksára már krisztálytisztán emlékszem. A Temesvári utcában laktunk, ahol nem sok embernek volt világvevő rádiója. Hogyan lett volna, néhány évvel korábban még vilány sem volt a faluban. Egy-egy rádió körül gyűltek össze a szomszédok Szepesi György közvetítést hallgatva. Mi, kissrácok játékába temetkezve, csak a házak felől feltörő örömjónságból tudtuk meg, hogy már megint nyert a csapat. Így ment az elveszített döntőig, amikor Szigethalom bánatba temetkezett, miként az egész ország.

Jött 1956, én pedig beléptem a tizedik életévembe. Senki nem sejtette mi vár ránk ebben az esztendőben, pedig már januárban megmozdult a föld a lábunk, hat óra alatt. Az 54-es futballkudarc földindulással ért fel, de 1956. január 12-én, hat óra 42 perckor valóban megremegett a föld. Szigethalmot és a környékbeli falvakat, Szigetszentmiklóst, Taksonyt erős földrengés rázta meg. Nagymamám menekített ki a házból, csak egy pizsama volt rajtam mikor kiszaladt velem a hideg hajnalba. A föld mélyéből előtörő iszonyatos morajlás ötven év távlatából is a fülemben cseng. Belém rögződött, mint a régi ízek, illatok. Mancinéni, a szomszéd, Szilágyi Miki anyukája, már útban volt a munkahelye felé, mikor megrendült a föld. Ahogy oktatták, földre vetette magát. **Fejét karjaiba temetve várta az atomrobbanás villanását.** Biztos volt benne, hogy bekövetkezett, amitől mindenki rettegett. A hidegháború éveit éltük, újságok, rádió, oktatófilmek magyarázták mi a teendő atomtámadás esetén. A korabeli kis bugyuta vicc szerint, legtöbbit azzal segítünk hazánknak, ha gyorskúszásban indulunk a temető felé. Arról nem szól a fáma, meddig hevert Mancinéni ezen a sötét hajnalon a fagyos téli mezőn, de a történetet később gyakran elmeséltették vele a meleg kányha mellett. Jókat kacarásztak, kezükben általában egy stampedli házi pálinkát szorongatva hallgatták a jól ismert históriát. Ekkor már tudtuk, hogy a földrengés centruma néhány kilométerre tőlünk, Dunahaszti és Taksony között lehetett. A katasztrófa két halálos áldozatot követelt, Haraszti házak dőltek össze, sokan megsebesültek. Nem a földrengés volt az egyetlen természeti katasztrófa, ami 1956-ban a környéket sújtotta. Ahogy tavaszodott, kilépett medréből a Kis-Duna. Az ár azzal fenyegette a közeli

Szigetszentmiklóst, hogy a ráckevei HÉV töltését átlépve, előnti a falut. Szerencsére megúsztuk szárazon.

Az ötvenes évek sötét dolgairól kisfiúként keveset tudtam. A szüleim titkolták, de néha megütötte a fülem egy-egy mondatfoszlány. – Ne mondj ilyeneket a gyerek előtt, erről most ne beszéljünk.

Volt, hogy elhallgattak, amikor beszélgetésbe kerülve találtam őket, vagy teljesen másról kezdtek beszélni. Ilyenkor beértem annyival, hogy vannak dolgok, amelyek a felnőttekre tartoznak. Éltem, mint a többi kissrác, szegényesen, de nagy szeretetben, boldogságban. Kis ideig két helyen, mert közben új lakást kapott a család Szigetszentmiklósra. Először anyámék, Viki húgommal, Karesz öcsémmel költöztek be az új, világos, második emeleti lakásba, én egyelőre maradtam nagymamámnál.

A két szomszédos település gyerekek számára maga volt a paradicsom. Kivételesen helyzetben voltam, otthon éreztem magam mindkét helyen. Az erdők, bozótosok, homokbuckák világa, vagy a vizek, a sóderbánya tiszta vizű tava, a Kéktó, a Duna-part és a hókony, de még a Tebe folyócska sekély vizű medre is felfedezésre várt. Téli emlék a két szigethalmi domb, ahová szánkózni jártunk. A Török- és a Frei-domb a szomszédságban élő családokról kapta nevét. A dombok lankáiról, miután leesett az első hó, a tavaszi olvadásig csak a sötétedés, vagy a szülői szigor hajtott haza bennünket. Otthon meleg vacsora várt, de előtte gondos kezek vették ápolásba az átázott, átfagyott lábam, amiről sokszor még a vizes harisnyát is képtelen voltam egyedül lehámozni. Sírásra görbülő szájjal hallgattam anyám dorgáló, vagy vigasztaló szavait. Ha nem készült el a másnapi lecke, megesett, hogy ott aludtam el a füzet fölött, pizsamában. Nem ébresztettek fel, apám felnyalábol és átvitt a hálószobába. Másnap az ágyamban ébredtem, általában ínycsiklandó illatokra. A konyhai tűzhegyekben hajnalig izzót a parázs, rajta a hajába sült krumpli készült, amit nagymamám frissen sült szalonna zsírjában forgatott meg. A bőséges reggeli után indultam a több kilométerre fekvő iskolába.

Másodikba jártam, amikor hozzákezdtek az új iskola építéséhez. Egy évig tartott a munka, ez alatt az osztály az állomás melletti, egykori kocsmá épületébe költözött. Az én iskolám

Fingerhuth vendéglőjének nevével 1909 óta működött a faluban, ma ismét kocsmaként szolgál. **Elmondhatom magamról, hogy negyedosztályú kricsmiben végeztem a második osztályt.** Ennek az lett az eredménye, hogy ma is otthonosan mozgok a kocsmák világában, legyen az kiskocsmá, talponálló, bögrecsárda, söröző. Ma már nem a tudásszomj miatt látogatom a csehókat, bár van ott mit tanulni az életről.

Arra az esztendőre, amikor a kisvendéglő fiatal törzsközönsége a tudást itta magába a kadarka helyett, már csak kevesen emlékeznek, akárcsak a gyakori szénszünetekre az iskolában. Pedig gyerekejjel nagyon élveztük az extra szünidőt. Csúszkáltunk a jeges utakon, vagy bakancsra kurblyított korszolyával bukdácsoltunk a Kis-Duna félméteresre hízott jégpáncélján.

1956 nyarán aput behívták katonának. Anyánk magára maradt a három gyerekekkel. Még szerencse, hogy a nagyszülők segítettek átvészelni a nehéz hónapokat. Alighogy elkezdődött a vakáció, forró nyár lett. Nekünk, gyerekeknek pedig sikerült felkavarni az álmos szigethalmi hétköznapokat. A néhány évvel idősebb Haraszti testvérektől, Gyuritól és Feritől sokat tanultam, ahogy lenni szokott jót, rosszat egyaránt. Tom Sawyerről, Huckleberry Finnről és az indiánokról tőlük hallottam először. Ezen a nyáron főként az indiántörténetek izgatták a fantáziámat. Reggeltől estig indiánost játszottam. A nagyfiúk észrevették mennyire beleélem magam a történetekbe. Egy szép napon Feri izgatottan súgta a fülemben. – indián rejtőzködik a csőszkunyhóban. Tudod, a szőlősben, a Balogh mozi mögött. A szemem kikerekedtek, talán a szám is tátva maradt a hír hallatán. – Ejtőernyővel dobták le! Meg van skalpolva, teljesen vére a fejefűzte hozzá látva a hatást. Volt bennem kétely, de Feri ezt mondta: – Ha nem hiszed, menj a csőszkunyhódhoz. Én már jártam ott, nem akarok még egyszer visszamenni. Ha előjön, az indián köszönj neki, hogy Bikmakmak, így köszönnek az indiánok. A kíváncsiság diadalmaskodott a félelem felett, összeszedve minden bátorságom, elindultam a kunyhó felé. Óvatos léptekkel közelítettem meg a roskatag tákolmányt, ami teljesen elhagyatottnak tűnt. Aztán az jutott az eszembe, hogy Feri átvágott és most röhög a hátam mögött. Megszaporáztam a lépteimet,

rajtam ne röhögjön senki. Már csak méretekre lehettem a kunyhótól, amikor az ajtaján ijesztő alak ugrott elő. Sötét lepelben volt, ahogy vérvörös fejét megláttam, azonnal tudtam, hogy a megskalpolt indián.

Halálra rémülve pördültem meg. – Bikmakmak, Bikmakmak – ordítottam és nyargaltam kifelé a szőlősből. Félrelöktem Ferit, hiába próbált feltartóztatni. Csak rohantam, nem mertem visszaneézni, biztos voltam benne, hogy az indián ott liheg a hátam mögött. Ha nem ütök bele egy szomszéd felnőtbe, valószínűleg kifutok a világból. Végül neki hadartam el, mi történt. A szomszéd az összefüggéstelen, zagyva történetből annyit fogott fel, hogy ejtőernyős, meg indián. Az indián ugye, amerikai, és már rohant is hívták Budapestet. Nem telt el egy óra sem, amikor a Pobodával érkezett. **Szúrós szemű, civil ruhás rendőrök, faggatni kezdték az embereket.** Megvizsgálták a csőszkunyhót, de nem találtak amerikai diverzánsra utaló nyomot. Közben mindent elmeséltem nagymamámnak, aki mérgesnek tűnt, én pedig nem vettem észre a szemem sarkában bujkáló mosolyt. – Mibe keveredtél már megint? Na, csak találkozok a Haraszi gyerekekkel, megkapják a magukét. Kis idő elteltével már nálunk voltak a fővárosi rendőrök, akik keményen kezdtek a kihallgatáshoz. Nagymamámat megpróbálták erélyesen kitessekélni a szobából, de nem hagyta magát. – Akkor büszkéek voltam rám, amikor a lengyel zsidókat bújattam, most meg kiküldenének a kilenc éves unokám mellől – mondta és egy tapodtat sem tágitott. Soha, semmilyen pártnak nem volt tagja, akárcsak anyám és apám. Haláláig büszke volt a Lengyelországból jóval a háború után is érkező, hálás levelekre, amelyekből engem egyedül a bélyegek érdekeltek. Nem dicsekedett velem, de ha szókimondó természete miatt gond támadt, jól jött a lengyel kártya. Kiderült, Haraszi Gyuri volt az indián fekete lepel pedig Haraszi nagypapa féltve őrzött felöltője. A nyomozók megállapították, nincs ejtőernyővel átdobott amerikai kém, de az események, rendezvények, rémhírterjesztésre alkalmasak, nem beszélve arról, hogy az indián vörös úttörőnyakkendővel imitálta a skalpolást. A „súlyos” terhelő adatok ellenére megúsztuk a kalandot, csak Haraszi Gyuri kapott néhány atyai pofont az elcsent

felöltő miatt. Senki nem hitte volna, hogy a földrengés, árvíz után történhet még újabb tragédia az országban. **Izgatottan vártuk a közelgő olimpiát.** Az év második felében már újra lehetett lelkesedni az ezüstös Aranycsapatért is. Aztán egy szép napfényes, késő őszi napon, 1956. október 23-án kitört a forradalom. Sokan gyűltek össze a nagymamám házában, a rádiót hallgatták kora délutántól, ami nekünk, gyerekeknek azért volt furcsa, mert ezen a napon meccs sem volt. Sötétedés után még mindig az udvaron játszottunk, senki sem törődött velünk. Ha megéheztünk, beszaladtunk egy zsíros kenyérért, amit nagymamám gépiesen tett elénk az aszatra. Éreztem, valami nagy baj lehet. Mikor a játéktól fáradtan végre bementem a házba, a vendégek még mindig a rádió előtt ültek, de nem volt mit hallgatni, csak furcsán nyekergő zenét. Másnap kisírt szemekkel megjelent anyám, kézen fogva vezette a testvéreimet. Apu Békéscsabára vonult be, csak levelekben érintkeztek. A távolság abban az időben irdatlanul tűnt, hol volt akkor még telefon, különösen Szigethalmon, talán tíz kilométerre a fővárostól, csak a rádió ellentmondásos jelentéseire hagyatkozhattunk. Arról, mi történik Békéscsabán, sejtelmünk sem lehetett. Anyu egésznap sírt, vigaszthatatlan volt. Nagymama próbálta tartani benne a hitet, de csak akkor sikerült némileg elrejtienie bánatát, mikor rájött, szomorúsága mennyire megvisel bennünket, gyerekeket. Keményen tartotta magát csak kisírt szeme árulkodott arról, mi zajlik a lelkében. Szigethalmon, amit vasárnapokkal tartottak a tököli repülőtéren és a Duna menti erdőkben állomásozó szovjet csapatok, nem voltak nem lehettek harci események, de azt suttozták, néhány nagyfiú bejutott Budapestre és részt vett a harcokban. 1956-ról csak néhány epizód maradt meg az emlékeimben. Az egyik a reptér felett leföldözött repülőgép. Mintha filmet néztem volna. Messze lehetett, mert a robbanás hangja csak jóval később érkezett. Soha nem derült ki, hogy magyar vagy orosz gépet ért találat. Ezüstös színű, nagy repülő volt, a szárnyát magasba repítette a robbanás, miközben a törzse lassan zuhant a mélybe. A másik élményem nem volt ennyire drámai, mégis ijesztőbbnek tűnt. Szigorúan megtiltották, hogy elcsavarogjak a házunktól, de a kíváncsiság nem

hagyott nyugodni. Valamelyik rosszcsond barátommal elhatároztuk, hogy megnézzük, mi történik a taksonyi műúton, amerről egész nap hallatszott a tankok dübörgése. Elindultunk. Hamarosan megláttuk a szovjet páncélosokat és egyre közelebb merészkedtünk az úthoz. A betonút megviseltnek tűnt, hernyótalpak nyomai, olajfoltok, letöredezett betondarabok borították. **Csikorogtak a láncotalpak, remegett a föld lábunk alatt.** A konvoj a taksonyi híd irányába vonult, nem látszott a sor eleje és a vége sem. Valószínűleg a fővárosba tartottak, ahol ezekben a napokban a magyar csapatok már harcban álltak. Percekig bámultuk a menetet, mire valamelyik őrnök szemet szúrt a két kisfiú. Igazából nem féltünk az orosz katonáktól, gyakran találkoztunk velük Szigethalmon, barátságosan viselkedtek. De ez a katona nem hasonlított a faluban megismert oroszokra, inkább kínainak látszott. Ferde vágású szeméből áradt felénk a düh. fegyverét rázva próbálta túloldítani a harcokosik bömbölő motorjait. Csak álltunk ijedten, sírásra görbülő szájjal a nyálkás novemberi szürkületben, nem mertünk elszaladni sem. Az hittem agyonlő bennünket a nagy dobtáras géppisztollyal, de csak meg-ráncigálta a barátomat és taszított rajta egyet, hogy tűnjünk innen. Futásnak eredtünk, meg sem álltunk csak a Szabadkai utcában, a házunk előtt. Az esetről mélyen hallgattam, csak évek múltán mertem elmesélni. Néhány nappal később a kert végében játszottam, amikor a távolból felbukkant egy rongyos ruhás alak. A mezőn átvágva a kitaposott úton jött, egyenesen a házunk irányába. Gyorsan közeledett, nem volt bizalomgerjesztő. Vissza-visszalesve, sietős lépésekkel indultam a házunk felé, amikor a nevemet kiáltotta. Ismerős volt a hangja, apám hangjára emlékeztem. De még akkor sem hittem el, hogy ő az, amikor újra kiáltott.

Apu vagyok kisfiam!

Belöktem az ajtót.

Anyu jön egy rongyos ember, azt mondja, hogy ő az apu!

Anyám rám nézett, és már rohant is kifelé. Tényleg apám érkezett haza. Gyalog, lovas kocsikkal, a főutakat messzire kerülve tette meg a több száz kilométeres utat. Békéscsabán jutott hozzá a rongyos civil ruházatban, ami úgy megijesztett. Soha nem láttam őket ennyire boldognak, velük sírtam nevettem.

SZÜLETÉSEK

Ásin Panna Jázmin	2016. 12. 21.
Soós Anna	2017. 03. 05.
Soós Nóra	2017. 03. 05.
Szummer Dávid	2017. 09. 11.
Erdei Imre	2017. 10. 20.
Pásztor Patrik	2017. 11. 02.
Vejmola Mirko	2017. 11. 02.
Kovács Benedek	2017. 11. 06.
Szóke László Noel	2017. 11. 11.
Újvári Hanna	2017. 11. 11.
Lengyel Stella Szofi	2017. 11. 16.
Horváth Dorina	2017. 12. 15.
Rázmány Árpád	2017. 12. 18.
Futó Zara	2017. 12. 26.
Haidtner Hanna	2018. 01. 01.

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Czékus István Gábor és Zimber Rita	2017. 11. 18.
Juhász Péter Jácint és Barna Tímea	2017. 11. 24.
Kovács Zoltán és Patkó Katalin	2017. 12. 15.
Kincses Róbert Imre és Sali Renáta Anna	2017. 12. 15.
Gerendai Attila István és Hanyu Hajnalka	2017. 12. 16.
Czékus István Gábor és Zimber Rita	2017. 11. 18.
Juhász Péter Jácint és Barna Tímea	2017. 11. 24.
Kovács Zoltán és Patkó Katalin	2017. 12. 15.
Kincses Róbert Imre és Sali Renáta Anna	2017. 12. 15.
Gerendai Attila István és Hanyu Hajnalka	2017. 12. 16.
Tivadar Áron és Gavaldi Nikolett	2018. 01. 06.

Nagy veszteség érte a Tököli Szerb Nemzetiségi Önkormányzatot. Elhunyt Szusics Péterné, aki megalakulásától aktívan részt vett a szerb nemzetiségi élet erősítésében.

Elkötelezettsége azonban már fiatal kora óta erős volt, hiszen mint Tököl szerb nemzetiségű tanácselnökének, Szusics Péternek a felesége, egész családjával ebben élt, ezért dolgoztak. Férje eredményes munkáját Tököl Fejlesztéséért kitüntetéssel ismerte el a Képviselő-testület, Szusics Péterné kötődését, fáradhatatlan tevékenységét posztumusz Tökölért Emlékérem kitüntetéssel értékelték. A Tököli Szerb Nemzetiségi Önkormányzat nevében Székelyné Pejovic Zora elnök búcsúzott az elhunytól. Emlékét megőrizzük, nyugodjék békében!

HALÁLESETEK

	élet
<i>2017. szeptember</i>	
Falusi József	66
<i>2017. október</i>	
Gabara Jánosné sz.: Milkovics Katalin	94
Jáger Pálné sz.: Plausin Magdolna	79
Nagy János Mihály	72
Rézbányai András Sándor	71
Varga Ernőné sz.: Fesető Pirooska	79
Radnics András	55
Harkai József	59
Jakab László	59
<i>2017. november</i>	
Ferancz Julianna Erzsébet	66
Zábrák Dénesné sz.: Göttche Éva Anna	88
Vigh József	77
László Éva	59
Oláh István	78
Bukros Józsefné sz.: Lipovszky Erzsébet	88
Gombár Zina	8
Benke Mihályné sz.:Tóthi Mária	86
Lajos János	74
Patkó Tibor	61
<i>2017. december</i>	
Kis János	94
Neumann Jánosné sz.: Fábrián Zsuzsanna	74
Szabó Mihály Józsefné sz.: Holkó Ilona	90
Takács János	74
Varga Bertalan Pálné sz.: Gyöngyösi Zsuzsanna	66
Tóthi Józsefné sz.: Benke Mária	97
Gurály Ferencné sz.: Gurály Veronika	88
Szűcs Imréné sz.: Ökrös Magdolna	88
Oroszi József	74
<i>2018. január</i>	
Szilvási Pál	65
Barits László István	94

Emlékezés Rácz Józsefre

Sok-sok egyetemistához hasonlóan ő is csatlakozott a felvonulókhoz, mint a Budapesti Orvostudományi Egyetem harmadéves hallgatója 1956. október 23-án Egyetemista társai a forradalmi diákszövetség vezetőjévé választották. Október 24-én, amikor meghallotta a tankokat, megszületett benne az elhatározás: „.....harcolni fogok a hazámért, mert ettől magasabb, szebb célt nem lehet elképzelni. Aznap este őrt álltam a Corvin közben...” – nyilatkozta egy ízben.

Mivel egyetemi katonai kiképzésben részesült 1955-ben Aszódon, majd 1956-ban Egerben, s szakaszvezetőként szerelt le, értett a fegyverekhez. Harcolt a Corvin közben, a Tűzoltó utcában a Köztársaság téren. November 4-e után illegálitásban vonult, és segítette az országos ellenállás

megszervezését: Budapesten, Debrecenben, Szegeden, Pécsen és Székesfehérváron.

Akadat „jóakarója” aki feljelentette, s 1957. február 1-jén letartóztatták. Szegedi Vilmos első fokon halálra ítélte, Tutsek bíró másodfokon életfogytiglani büntetést szabott ki rá. Bár az amnesztia őt is kiszabadította, egész további élete rendőrségi megfigyelés alatt telt.

A rendszerváltás után, 1991-ben rehabilitálták és századosá léptették elő. Tagja lett a Magyar Politikai Foglyok Szövetségének, és harcos természetét továbbra is megőrizte, különösen ha bajtársairól és az igazságról volt szó.

Határozottan kiállt amellett, hogy nincs különbség „kisdős” vagy „nagyidős” börtönviselt '56-os között; az a lényeg, hogy a szabadságért harcolt 1956-ban – hangoztatta gyakran. Rész

volt például abban, is hogy a Károlyi-szobrot elvitték a Parlament mellől.

Évekig harcolt a betegséggel is azonban nem győzhetett. Rácz József Sándor, a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztje keresztje polgári tagozatának tulajdonosa, a PO-FOSZ '56-os Tagozat Elnöke, Pest Megyei Elnök 2017. szeptember 1-én visszaadta lelkét Teremtőjének. 2017. szeptember 8-án helyezték őt örök nyugalomra a Tököli Köztemetőben. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Öröm és változások a református gyülekezetben

Áldás, békesség!

Horváth Dániel vagyok, Tököl új református lelképásztora. Mondhatni belecsőpentem az itteni közösség életébe, hiszen néhány hónapja még én sem gondoltam volna, hogy egyik napról a másikra egy gyülekezet vezető lelkésze leszek. Előző szolgálati helyemen, egy nagy lelkészcsapat tagjaként nem tudtam, és nem is tudhattam, hogy milyen kihívásokkal jár majd mindaz, amire vállalkoztam. Nem sejthettem, hogy a gyerektábor legnagyobb bulija lesz megdobálni vízibombával az új tiszteletest, hogy első Tökölön töltött éjszakám után, feljáromgazolás közben érkezik meg az első gyászoló család, vagy azt, hogy az első parókiakert takarítás során fél Tökölt sikerül elárasztani füsttel, (ezért elnézést is kérek), hiszen itt tényleg a Dunáról fúj a szél. Azt sem gondoltam, hogy mindaz, ami eddig „egyházi” érdeklődésemel kívül esett rögtön az én feladatommá lesz: pályázatírás, kisházfelújítás, és egyéb teendők. Nos, megérkeztem, és elkezdődött az élet. Hálás vagyok Istennek érte, hogy egy szép, fej-

lődő, élő város, hasonló jelzőkkel illelhető gyülekezetéhez vezetett engem. Az itt eltöltött három hónap azt mondatja velem, hogy érdemes volt beleugrani az ismeretlenbe.

Persze nem volt minden ismeretlen. Dunaharaszti nőttem fel, Szigetszentmiklóson jártam gimnáziumba, és azt hiszem – udvarlás céljából – egy tököli kézilabdamezőn is megfordultam valamikor egy évtizeddel ezelőtt. Persze akkor még nem is sejtettem, hogy egy napon a Polgármesteri Hivatalba is beteszem a lábam, hogy templomunk a Kálvin tér 1. szám alatt állhasson, vagy az igazgatói irodába, hogy a Tökölön tanuló 6. osztályosok láthassák templomunkban a Luther c. filmet a Reformáció 500. évfordulóján, hogy megkérnem, hogy az ovis karácsonyon gitározzak, vagy hogy büszkén fogok koszorúzni gyülekezetem tagjaival a Maléter megemlékezésen. Olyan események ezek, melyek számomra gyorsan otthonossá varázsolták Tökölt.

Nagyon örülök neki, hogy ebben a városban és ebben a gyülekezetben a fejlődés-

ezéféle lehetősége van elrejtve. Ha csak arra gondolok, hogy az itt magát reformátusnak valló ezer emberből még csak százal találkoztam és beszéltem két szót, vagy arra, hogy több mint száz hittanos gyermekkel és családjával lehetünk kapcsolatban, felcsillan a szemem, és tudom, Isten azt szeretné, hogy a minél több tököli érezhesse meg a református gyülekezetet keresztül az Ő szeretetét. Ráadásul, talán ebben a nagy munkában én is kaphatok egy kis szerepet. Amikor ide érkeztem elmondtam a gyülekezetnek, amit most szívesen megosztok minden tökölivel: nekem semmi más dolgom nincs, mint hogy az itt élő emberekkel foglalkozzak. Azt tapasztalom és remélem a továbbiakra nézve is, hogy egy kis nyitottsággal és szeretettel közelebb tudunk lépni Istenhez és egymáshoz. Amennyiben ezt sikerül munkálnom, azt teszem, ami az elhívásom.

Mindannyiunk életére Isten áldását kérem!

Szeretettel:

*Horváth Dániel
elképásztora*

Tököl adta az ország karácsonyfáját

Képek a Balla János és családja által ajándékozott karácsonyfa útjáról

25 éves a Tököli Német Hagyományőrző Énekegyüttes

Zimtkrapfen – Egy igazi sváb fánk

Hozzávalók:

- 50 dkg liszt
- 15 dkg zsír
- 2 evőkanál porcukor
- 3 tojássárgája
- 1 kávéskanál só
- 1 liter zsír, illetve olaj a sütéshez
- fahéjas porcukor a meghintéshez

és egy kevés reszelt citromhéjat is.

1. A hozzávalókból lágyabb tésztát gyúrunk, jól kidolgozzuk. Ha ízesíteni akarjuk még egy kicsit, akkor tehetünk bele egy fél deci rumot

és egy kevés reszelt citromhéjat is.

2. A tésztát vékonyra nyújtjuk, és csíkokra, majd darabokra vágjuk. A darabolás előtt érdemes egy papírral kipróbálni, hogy mekkora szeletek érik körbe a kúpos formát úgy, hogy a tészta szélei éppen csak fedjék egymást. Tulajdonképpen a trapéz alakú darabok felelnek meg a legjobban.

helyezkedjenek el egymás mellett.

3. Ezután a tésztát a formára simítjuk, majd a nyél másik végére kötött madzagot lazán rátekerjük úgy, hogy vágatok szép egyenletesen helyezkedjenek el egymás mellett.

4. Lehetőleg olyan edényt válasszunk a sütéshez, ami nem túl széles fenekű, de elég magas ahhoz, hogy a tészta tel-

jesen elmerüljön benne. Hevítsük fel a zsírt, és merítsük bele a sütőformát a madzaggal megtekert tésztával. Addig süssük, míg szép aranybarna nem lesz. Ekkor vegyük ki, csepegtessük le, tekerjük le a madzagot, és húzzuk le az elkészült fánkot. Ha a tészta nem esik le magától, akkor egy darab dupla papírtörővel finoman markoljuk meg, és apró mozdulatokkal szedjük le. Pár másodperc alatt a forma kihül annyira, hogy már kezdetjük is a következő tészta feltekerését.

valamilyen finom krémmel, esetleg tejszínnel. Ehhez használjunk habzsákot.

5. Az elkészült fánkokat hempergessük meg fahéjas porcukorban. Mivel a tészta cső alakú lesz, kiválóan alkalmas arra, hogy megtöltsük

heti válasz | 2018. február 8.

névérték

BARÍTZ SAROLTA LAURA • BOD PÉTER ÁKOS • PESUTH TAMÁS • POGÁTSZA ZOLTÁN

Davos margójára

[PESUTH TAMÁS • A SZERZŐ KÖZGAZDÁSZ, A CORVINUS EGYETEM OKTATÓJA • UZLET@HETIVALASZ.HU]

„Közös jövő építése egy széttöredezett világban” – ez volt a mottója az idei Világ gazdasági Fórumnak, amelyet 48. alkalommal rendeztek meg a svájci Davosban. A találkozón rendszerint a gazdasági, politikai és akadémiai elit képviselői vitatják meg a korunkat érintő aktuális kérdéseket. Annak ellenére, hogy – némi negatív felhanggal – az eseményt a „globális elit” találkozásának is nevezik, az ott elhangzottak, illetve a tárgyalt témakörök stratégiai szempontból a hazai gazdaságpolitika tervezéséhez is rendkívül hasznosak lehetnek.

A fórum nyitóbeszédét tavaly *Hszi Csin-ping*, a Kínai Népköztársaság elnöke, idén *Narendra Modi*, India kormányfője mondta, a tanácskozás pedig *Donald Trump* amerikai elnök szavaival zárult. Ez egyrészt jelképezi a rendezvény, illetve az említett országok világ gazdaságban betöltött súlyát, másrészt a kormányzati, üzleti, akadémiai és civil szervezeti vezetők eszmecseréje segíthet összehangolni a kormányzati, üzleti és civil szféra lépéseit.

A jelenlegi világrend plurálisabb jellege nemcsak elméleti kategória, hanem gazdaságpolitikai realitás. A világ gazdaságának növekedését az amerikai és a kínai bővülés határozza meg, India pedig napjainkban a világ ötödik legnagyobb gazdaságává lép elő. Az egyes országok közötti függőség jelentős. Figyelembe véve az ideit és a tavalyi nyitóbeszédet, egyértelműen látszik: mivel a globalizáció nem szűnik meg, csak átalakul, az egyes kormányoknak egymással az eddiginél jóval összehangoltabban kell megvalósítani politikájukat.

Donald Trump részvétele ezért több szempontból is különösen fontos. Mivel hivatalban lévő amerikai elnök a fórumon utoljára 2000-ben járt, a politikusnak nemcsak a megjelenése, hanem az üzenete is kulcsfontosságú. A beiktatási beszédében képviselt „America first” elve – amely politikai-gazdaságpolitikai programjának a sarokköve is volt – a davosi találkozón pontosabb értelmezési keretet kapott: „Az Amerika az első nem azt jelenti, hogy Amerika egyedül.” Ez az üzenet jelentősen árnyalja az új amerikai gazdasági adminisztrációhoz korábban kapcsolt pro-

tekcionista képet, csökkenti annak félreértelmezési lehetőségét.

A globalizáció már nem visszafordítható, így a napirenden lévő kérdés annak közösen meghatározott „kötött pályára állítása” – a szabadkereskedelem alárendelése a globális biztonsági és fejlesztéspolitikai elképzeléseknek. Ezt a nézőpontot képviselte a találkozón térségünkbeli *Mateusz Morawiecki* lengyel miniszterelnök is. Fő témája a tőkepiaci unió létrehozása és a szolgáltatások szabad áramlásának további segítése volt, ami az európai egységes piac négy eleme közül eddig nem kapott megfelelő hangsúlyt. Ez a két tényező alapvetően a kis- és közepes vállalko-

Davos megmutatta, hogy Európa globális szerepe erősödni fog, de a jövő nagyhatalmai Kína, India, az USA, Japán és Indonézia lesznek.

zásoknak tud tovább segítséget nyújtani, amiből látható: a globalizációnak a multik mellett a kvk-k is haszonélvezői kell hogy legyenek. Az említett kezdeményezések hozzájárulhatnak a vállalati tőkebevonási költségek csökkentéséhez, illetve a határon átnyúló befektetések, külföldi beruházások fellendüléséhez is.

Az eurózána gazdaságainak megerősítése is a találkozó fontos napirendi pontjai közé tartozott. Ezzel kapcsolatban az a cél, hogy egyrészt az Európai Unió nemzetközileg versenyképesebbé váljon, másrészt növekedjen az eurózána kiterjedése és stabilitása. Davos világosan megmutatta, hogy a világszinten Európa érzékelhető, és ez a tendencia erősödni fog. Egyes előrejelzések szerint a következő évtized végére a világ öt legnagyobb gazdasága Kína, India, az Egyesült Államok, Japán és Indonézia lesz. Egy európai ország sem fog tudni önállóan felkerülni erre a listára. A gazdaságpolitikai irányításnak Magyarországon és más európai országokban ennek figyelembevételével kell meghoznia döntéseit. ■

Könyvbemutató

Horváth Károly Kiskunhalason, a világhírű csipke városában született 1960. 05. 24-én.

Általános iskolába Tökölön járt, 55 éve tököli lakos, gyermekkorában is sokat rajzolt. Szakmunkásnak tanult, az építőiparban dolgozott több, mint 40 éve. Lapostető és vízszigetelő szakmával is rendelkezik, de csempézés, hőszigetelés szakmában is van gyakorlata. Munka mellett szabad idejében grafikázik, olaj, faszén, pasztell képeket is készít. Gravírozás, szobrászkodás, természet, -állatfotózás, intarziás dobozok, díszdobozok, címerkészítés is kedves elfoglaltsága. Csollák Mihállyal régebben két festménykiállításra is volt. Nemrég jelent meg Halászbástya Budapest grafikai turisztikai

könyve. Nyomdakész Budapest Hősök tere. Egy német kiadó támogatja könyveit, amelyeket itthon is szeretne kiadni. Most kezdett bele a szövegírásba Budapest Vajdahunyad vára című könyvével, a grafikák már megvannak. Április 19-22. között a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon megjelenik könyve. Az Amazon újság a kint élő magyarokat értesíti a megjelent könyveiről Angliában és az Egyesült Államokban. Bízunk benne, hogy tököli lakosok is rendelnek belőle.

Megrendelhető: GOOGLE united p.c. Horváth Károly: Halászbástya Budapest, dedikálja, aki kéri.

Horváth Károly szándéka, hogy könyveivel Tököl város hírnevét, s Magyarországot is öregbítse.

Jelentős fejlesztések előtt áll a szigetszentmiklósi szakorvosi rendelőintézet

Az Egészséges Budapestért Program keretében mintegy 352 millió forintot nyújt a kormány fejlesztésére. A korszerűsítés részleteivel kapcsolatban sajtótájékoztatót tartottak az intézményben. Bóna Zoltán a térség országgyűlési képviselője, a Fidesz frakcióvezető-helyettese a pénteki tájékoztató alkalmával elmondta: a térség lélekszámának növekedése az

épületrésszel bővül a Rendelőintézet, új diagnosztikai eszközök beszerzése és az informatikai rendszer korszerűsítése is megvalósulhat. A nagyfokú felújítás eredményét már 2018-ban érezhetik a térségi polgárok – tette hozzá.

Ónodi-Szűcs Zoltán egészségügyért felelős államtitkár szerint mindig van mit javítani az egészségügyi ellátórendszeren. Korábban is gyakran történtek fejlesztések, ezek azonban nem voltak összehangoltak. A közös célrendszeren belül minden olyan lépés megtörténik majd, ami a betegek érdekeit szolgálja – emelte ki az államtitkár.

A környéken élők érdekeit szolgálja majd a mammográfiai berendezés fejlesztése is, hiszen korábban ezért a vizsgálatért a kistarcsai kórházba kellett utazniuk a pácienseknek – ezt már Raffay Éva, a rendelőintézet főigazgatója mondta. Hozzátéve azt is, hogy a korszerűsítés egyik legfontosabb része a mammográfiai szakrendelés fejlesztése.

intézmények folyamatos fejlesztéseinek igényét eredményezik. Hozzátette: a támogatásnak köszönhetően új

Köszöntések 50 éves házassági évforduló alkalmából

A jobb oldali képen: Vászín Márk és felesége, Elek György és felesége, Boda Károly és felesége, Csurcsia István és felesége, Plausin János és felesége, Plesz János és felesége, Varga László és felesége, Miklovcz Gábor és felesége, Rényi Iván és felesége

Matyasovszki István

Nagy Bálintné

Sovány Pálné

Varsányi Józsefné

Szeretettel
köszönjük a
szépkorú
születésnapot
ünneplőket

20 éves a görög katolikus idősek otthona

Harmónia és meghittség

December közepén, Advent táján, karácsony közeledtével, valami megfoghatatlan lágy melegség tölti be szívünket. Egy-egy pillanatra, elcsendesedve megállunk ebben az őrült, rohanó világban és számvetést készítünk az elmúlt dolgos hónapokról, elsuhanó évről. Felidézzük az elrohant esztendő legszebb pillanatait és minden szépséget, jószágot elrejtünk lelkünkbe, hogy ebből meríthessünk megújult erőt az elkövetkező újesztendő napjaira is.

Az ünnepi forgatagban a körülöttünk élő emberekre talán most sokkal jobban, figyelünk és arra gondolunk, hogy mit adhatnánk, mit nyújthatnánk szeretteinknek, azoknak akiket nagyon féltünk, akik mindennél fontosabbak számunkra. Ez a mi legbensőbb, legemberibb értékünk. Soha nem drága csillogó, villogó ajándékok jelentik szeretetünket, hanem hogy önmagunkból mit adhatunk. „Az az ember aki nem csak saját magáért él, az bizony igazi harmóniát tud terem-

teni belső világában, saját lelkében és a maga környezetében, mindenekelőtt családjában, ami talán kisugározhat a barátok, munkatársak felé is. Ahol harmónia, béke, szeretet van, ott meghitt, bensőséges kapcsolatokra épülő családot lehet teremteni, amely érzelmi lelki közösséget, élményt nyújt. Úgy érzem, csak így tudjuk az otthon melegét valósággá, megélhetővé tenni, ami végig kíséri egész életünket és mindig megadja számunkra a megújulás lehetőségét.

Kedves nyugdíjasok, nagyanyók és nagyapók. A magukból áradó szeretet felbecsülhetetlen kincs a mai nemzedékek számára. A mi világunk magukkal kezdődött. Apáink, nagyanyáink, dédszüleink életével, küzdelmes munkájával. Mi, a kicsit fiatalabb generáció az önök szép példájából merítünk hitet, bátorságot és erőt, azért, hogy a mi gyermekeink is büszkékké legyenek majd ránk. Ezzel a hittel és reménységgel szeretnék most minden tököli családnak, nyugdíjasnak, nagyanyó-

nak, nagyapónak, dédinek kívánni békés, boldog, élményekben gazdag szent karácsonyi ünnepeket. Kívánom, hogy mindnyájunk számára így legyen ez az idén is! Szép, ünnepi adventet hozzon a decemberi hideg szellők susogása, tudjunk – a körülöttünk fel-fel szálló keserű indulatokat elfeledve – méltón az ünnephez, boldogan örülni mindannak, amit a sors megadatott, és szeretni, tisztelni egymást, amíg csak lehet békességben. És végül, mint eddig már sokszor, most is kívánok magam és a Képviselőtestület nevében minden kedves tököli családnak, nagyanyónak és nagyapónak, nyugdíjasnak csendes békét, boldogságot, emberséget, egészséget, reménységet az ünnepi pillanatokban az elkövetkezendő, remélhetőleg szép új esztendőre.

„Legyen az ünnep csendes, mint a szívvel dobbanása. Legyen békés, mint a hó hullása. Legyen csoda szép, mint az adventi gyertya lobogása.”

Bosnyák Simonné

Művelődési és oktatási bizottság vezetője

Képek a Szárny-Nyitogató Művészeti Iskola és Csézy művésznő ünnepi műsorából

Tisztelt Tököli Polgárok!

Nemzeti szinten hálával nyugtázhatjuk, hogy a 2017. évben nemcsak új célokat tudtunk megvalósítani, de sikeresnek bizonyultunk abban is, hogy – korábbi eredményeinket megtartva – továbbra is a fejlődés útján tartjuk Hazánkat.

A legkomolyabb feladatot a 2017. évben is az jelentette, hogy nyíltan kiálljunk azért, hogy Magyarországon megakadályozzuk a számolatlan és ellenőrizetlen migrációt és határaink védelmét biztosítsuk. Szilárd meggyőződésünk, hogy Európa idegen gondolkodású bevándorlókkal történő elárasztása nemcsak identitásunkat és életvitelünket, de személyes biztonságunkat is nagyban veszélyezteti. El-

mondhatjuk, hogy e felismerés napról-napra nyilvánvalóbb a különböző állami vezetők nyilatkozataiban és lépéseiben, még akkor is, ha bizonyos személyek és érdekközösségek mindent bevetettek annak érdekében, hogy Hazánk és Európa társadalmi és kulturális jellegét alapvetően és visszafordíthatatlanul megváltoztassák. A 2017. év sikereiből is erőt merítve a jövőben is azon leszünk, hogy Nemzetünk és életvitelünk megmaradása és személyes biztonságunk érdekében továbbra is felvegyük a harcot minden olyan törekvéssel szemben, amely az

Szivárvány óvoda látványterve

európai migráció térnyerését szolgálja.

Elmondhatjuk, hogy a tavalyi évben sem engedtünk azon meggyőződésünkben, hogy a népességfogyás és a munkaerőhiány problémáját nem betelepítéssel, hanem a magyar családok folyamatos és széleskörű támogatásával kívánjuk megoldani. A családok erősítését és a gazdaság növekedését szolgáló intézkedéseink mögött az állt és az fog állni, hogy erős és összetartó magyar családokból álló erős és összetartó Magyarországot szeretnénk. Ennek jegyében született meg a döntés, hogy a 2018. év minősítetten is „Családok éve” legyen.

Közös erőfeszítéseinknek köszönhetően a 2017. évben gazdaságunk tovább növekedett, a munkanélküliség folyamatos csökkentés és az infláció is minimális szinten maradt. Ezen gazdasági sikerek eredményeként tavaly is növelni tudtuk a nyugdíjak mértékét és vásárlóerejét, kifejezve ezzel a Hazánkért keményen dolgozó idősebb polgárok iránti elismerésünket és hálánkat.

A magyar nemzet összetartozásának és erejének növelése érdekében kifejtett intézkedéseinknek köszönhetően az állampolgársági esküt tevő nemzettársaink számla elérte az 1 millió főt, amely szintén komoly sikerként jelent.

Tisztelt Tököli Polgárok!

Örömmel és büszkeségre ad okot, hogy az elmúlt időszak nemcsak Magyarország, de a térség és Tököl számára is fejlődést és sikereket hozott.

Ezek közül kiemelendő a kormányzati forrásból megvalósuló, térségi feladatokat ellátó Szigetszentmiklói Igazgatási Központ tavalyi átadása és a Szigetszentmiklós Szakorvosi Rendelőintézet fejlesztése, mely idén

valósul meg. A közlekedés tekintetében is sikerült előrelépéseket elérnünk: a HÉV vonal fejlesztésének részleteiről folynak a tárgyalások, a Szigetszentmiklós-Gyártelep HÉV átjárónál elhelyezkedő közlekedési csomópont átépítésének tervezéséről és előkészítéséről pedig év végén döntött a Kormány, melyhez a szükséges forrásokat is elkülönítette.

A tököli városvezetés erőfeszítéseinek, megfontolt gazdálkodásának és a pályázati lehetőségek eredményes felhasználásának köszönhetően a szennyvíztisztító telep bővítését.

2017-ben az iskola épületeinek energetikai korszerűsítését, idén a Mester utca felújítása követi, hogy csak a leg-

Szennyvíztisztító telep átadása

jelentősebbeket említsem.

Örömmel vettem részt a „Csillagdöntés” című 1956-os emlékmű leleplezésénél, és országgyűlési képviselőként büszkeséggel tölt el, hogy az 50 éves évfordulóját ünneplő Tököli Délszláv Nemzetiségi Együttes az Emberi Erőforrások Minisztériumának Nemzetiségekért Díját és a Közép-Magyarországi Folklórszövetség Pest Megye Népművészetért Díját is átvehette az elmúlt esztendőben, melyekhez ezúton is gratulálok.

Kérem, hogy kitartó munkájukkal és együttműködésükkel a 2018. évben is járuljanak hozzá, hogy Magyarország összetartó és erős polgárokból álló európai ország maradjon.

Bóna Zoltán
országgyűlési képviselő